

فطرت و تربیت

استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری

انتشارات صدرا

سرشناسه : مطهری، مرتضی، ۱۳۵۸-۱۲۹۸.
عنوان و نام پدیدآور : فطرت و تربیت / مرتضی مطهری.
مشخصات نشر : تهران: صدرا، ۱۳۹۸.
شابک : 978-622-6789-02-8

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: نمایه

موضوع: مطهری، مرتضی، ۱۳۵۸-۱۲۹۸ - پیام‌ها و سخنرانی‌ها

موضوع: مطهری، مرتضی، ۱۳۵۸-۱۲۹۸ - دیدگاه درباره فطرت

موضوع: فطرت - احادیث

رده‌بندی کنکره : BP ۳۳۳/۷

رده‌بندی دیویی : ۲۹۷/۹۹۸

ماره کتابشناسی ملی : ۵۸۱۵۳۶۳

فطرت و تربیت

اثر: متفکر شهید استاد مرتضی مطهری

چاپ: اول، مرداد ۱۳۹۸ مطابق ذی‌الحجه ۱۴۰۰

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۱۶۰۰۰ تومان

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ فجر (۱۳۹۵ - ۱۴۰۰)، تلفن: ۳۳۱۱۰۷۹۶

ناشر: انتشارات صدرا (با کسب اجازه از شورای نظارت بر نشر آثار استاد شهید)

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

تهران: شعبه ۱: خیابان ناصرخسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکتر مسعود، تلفن: ۳۳۹۱۵۱۳۰، دورنگار: ۳۳۱۱۷۹۶

شعبه ۲: خیابان انقلاب بین خیابانهای دانشگاه و ابوریحان، پلاک ۱۱۶۴ - تلفن: ۶۶۴۶۱۰۸۶ و ۶۶۹۶۱۶۴۵

شعبه ۳: خیابان پاسداران، خیابان گل‌بینی، خیابان ناطق نوری (زمره)، بوستان کتاب تلفن و دورنگار: ۲۷۸۵۲۴۸۹

قم: شعبه ۴: خیابان ارم، تلفن: ۷۷۳۱۵۲۲، دورنگار: ۷۷۴۷۳۱۴

شابک: 978-622-6789-02-8 ISBN: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۸۹-۰۲-۸

فهرست مطالب

۷ مقدمه

فهرست مکتبهای انسان‌شناسی اسلام

۱۲ معنی فطرت

آیا زیست‌شناسی، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی برای شناخت انسان

۱۳ کافی است؟

۱۵ انسان، یک موضوع فلسفی

۱۶ طرح مسئله

مکتبهای مخالف:

۱۷ ۱. نظریه مارکسیسم

۱۸ ۲. نظریه روانکاوی فروید

۱۹ یک مثال برای شعور باطن

۲۰ نقد مکتبهای مخالف

۲۴ تعبیر صیغه برای فطرت

۲۶ سخن سقراط

فطرت و مسئله عادت

- ۳۲..... آیا عادت خوب است یا بد؟
نظریه مخالف عادت:
- ۳۳..... ۱. عادت آگاهی را کاهش می دهد.
- ۳۴..... چند مثال در امور عبادی
- ۳۶..... ۲. عادت آزادی را کاهش می دهد.
- ۳۸..... برخی عاداتها سبب تقویت اراده می شود.
- ۴۲..... تعریف درست تربیت
- ۴۳..... فرق تربیت با صنعت
- ۴۴..... ساختن انسانها: تربیت یا صنعت؟
- ۴۵..... تربیت یعنی رسیدن فطریات انسان
- ۴۷..... دین، فطرت انسان را پرورش می دهد.

دشمنان انسان و نقش این در مقابل آنها

- ۵۴..... ۱. جهل و نادانی
- ۵۴..... ۲. ضعف و ناتوانی
- ۵۵..... ۳. بیماری
- ۵۶..... ۴. اضطراب و دلهره
- ۵۶..... ۵. ظلم هموعان
- ۵۹..... داستان سرنوشت زبیر
- ۶۰..... ۶. نفس انسان
- ۶۴..... علم و ایمان، دو دوست حقیقی انسان
- ۶۵..... سخن پیامبر (ص)
- ۶۶..... داستان میرزای قمی

داستان یوسف صدیق.....	۶۷
-----------------------	----

بحرانهای روحی و معنوی در جهان امروز

سخن تقی زاده درباره تمدن مغرب زمین.....	۷۱
نگاه اقبال لاهوری.....	۷۳
نگاه سید جمال الدین اسدآبادی.....	۷۴
کتاب «بحران».....	۷۸
بحران سیاسی.....	۷۸
بحران اقتصاد.....	۸۰
بحرانهای روحی و معنوی.....	۸۰
مسئله مواد مخدر.....	۸۱
بحران روحی، علت اساسی رو آوردن به مخدرات.....	۸۲
سخن نهرو درباره نیاز بشر به عزیت و مذهب.....	۸۴
بحران عاطفی خانوادگی.....	۸۶
دو نمونه.....	۸۷
داستان پدر و پسر آلمانی.....	۸۸
یادی از پدر.....	۸۹

شخصیت

شخصیت چیست؟.....	۹۳
پایه های شخصیت.....	۹۴
داستان میرزای قمی و فتحعلی شاه.....	۹۶
مروت، شرط عدالت.....	۹۸
نمونه ای از مروت و شخصیت نداشتن.....	۹۹

- داستان عمرو عاص در جنگ صفین..... ۱۰۱
- داستان امام زین العابدین علیه السلام و والی مدینه..... ۱۰۲
- بی نیازی، پایه دیگر شخصیت..... ۱۰۴
- داستان عمرو بن عبید و منصور دوانیقی..... ۱۰۴
- ایمان، منشأ بی نیازی و شخصیت و مروت..... ۱۰۶
- آزمایش شخصیتی برای ابراهیم علیه السلام..... ۱۰۶
- بی علیه السلام و بستن آب به روی دشمن..... ۱۰۸
- رفتار امام حسین علیه السلام با حرّ..... ۱۰۹
- علی علیه السلام و سیاست نیرنگ و اغفال..... ۱۱۰
- فهرستها..... ۱۱۱

بسم الله الرحمن الرحيم

مقاله

فطرت و تربیت تنظیم شده پنج سخنرانی استاد شهید آیت الله مطهری در جلسات موسوم به «جلسه یزدیه‌ها» در سالهای ۱۳۵۶ و ۵۷ هجری قمری تا چند ماه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در تهران است. تعداد این جلسات بیشتر بوده ولی نوار صوتی برخی از آنها در دست نیست و یکی از علل تأخیر چاپ این کتاب نیز امیدواری و تلاش برای به دست آوردن آن نوارها بوده است.

در این سخنرانیها استاد سه مسئله فطرت و ارتباط آن با موضوع «تربیت» را با بیانی روان و روشن توضیح داده‌اند به طوری که برای عموم مردم قابل استفاده است. برخی مسائل اخلاقی و اجتماعی نیز در ارتباط با فطرت انسان مطرح و بحث شده است.

همان طور که خواننده محترم مطلع است این اسلام‌شناس فرزانه موضوع فطرت را مادر معارف اسلامی می‌دانستند و در هر چهار مقام مطرح کرده‌اند؛ یکی در جمع معلمان و مربیان مدرسه نیکان تهران که آن مباحث در قالب کتاب **فطرت** منتشر شده است. دیگر در جمع برخی طلاب فاضل قم که تقریرات آن درسها به صورت کتاب **فطرت** در قرآن درآمده است. سوم در جلسات بحث و انتقاد انجمن اسلامی پزشکان که آن مباحث به صورت کتاب **فطری بودن دین** در دسترس

عموم قرار گرفته است. و چهارم در جلسات موسوم به جلسه یزدیه‌ها که این مباحث، کتاب حاضر را تشکیل داده است. همه این مباحث چهارگانه در سالهای ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۷ القاء شده است. البته استاد یادداشت‌هایی نیز درباره فطرت دارند که در جلد یازدهم یادداشت‌های استاد مطهری به چاپ رسیده است.

تنظیم و ویرایش علمی این کتاب توسط آقای دکتر علی مطهری (عضو هیئت علمی گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشکده الهیات و ارف اسلامی دانشگاه تهران) انجام شده است. از خدای متعال توفیق بیشتر در نشر آثار آن اسلام‌شناس عظیم‌الشان که نام خدائی (ره) آثار او را بی‌استثناء آموزنده و روان‌بخش دانست مسئلت می‌کنم.

۲۹ مردادماه ۱۳۹۸

برابر با عید غدیر ۱۴۴۱

سید محمد تقی میر